

Dopisi.

Dobje pri Planini. V nedeljo dne 2. januarja t. l. je priredil znani župnik Vurkelec v Dobji igro, seveda v hiši posilemkramerja, da bi mu potolažil žalost, ker ni postal župan. Igra se je po napovedi podrepanikov precej dobro obnesla, bilo je 12 igralc in 12 poslušalk, to je že lepo število. Po končani igri je dal župnik mladim dekletom, katere so igrale, 30 litrov vina popiti. To je bila res čudna prikazen, da se ta možkar na enkrat v dobrotnika spremeni, saj v bogim beračem, kateri so po navadi le stari ljudi, ne bi dal niti kapljice. Pa se boji čudna je bila priprava ali vaja za to igro; župnik je povabil mlada dekleta dan poprej da pridejo se pripravljat za igro; bile so same v eni sobi, le župnik je smel biti zraven; ko so se preoblačile hotel je neki mladi radovedni fant v sobo pogledat, pa, oh, joj! župnik bil je strašno hud, in je rekel: „To smem samo jaz gledat“, najhitreje zato samo on, ker mladi fant še nima nobenega blagoslova. No, župnik Vurkelec, kako vam je pa kaj djalo, ko ste sami gledali mlada dekleta se preoblačiti? Dragi čitatelji! ali ni to komedija? Ali mislite Vurkelec, da s bodejte komedijo postavili županski stolec posilemkramerju, kateri se mu je zdaj prevrnil? Ne, gotovo ne. Išči ta si vidva drugi pot, po tej ne prideta nikdar do cilja. G. Vurkelec le bolj mirni bodite in ne nastavlajte limanic v bogim kmetom in mladim dekletam! Toliko za danes, več o igri in vstopnini prihodnjič. Tihi opazovalec.

Hrastnik. Na Silvestrov večer je imela hrastniška požarna bramba pri g. Rožu veselico, katere sem se tudi jaz udeležil. Valed prevelike množine sem ostal v navadni sobi. Na prigovarjanje mojega prijatelja se podam v takomimovanje „Ekstrasimmer“. A koj pri vstopu me je začel zbadati g. Jurko tisti narodnjaški učitelj rekoč: „takin ljudi ne maramo v družbi, kateri nas po časnikih razsajajo.“ Pa tistega ne pogrneta, da je bila tista stvar popolnoma upravičena. Gospodič Jurko učiteljček na Dolu pri Hrastniku misli, da če si vse „in Krak und Klague“ se ne sme v „Ekstrasimmer“. Pa se pod delavskimi oblekami bolj poštena srca skrivajo, kakor pa pod baržunom in svilo. Potem sem zahteval cigare, ker sem pa zbiral, je pa rekla gospodična Vekoslava Roževa natakariči, da naj kar stran nese cigare. Ona misli: za knapa je vse dobro. Pa tudi knap zna ločiti dobro od slabega. Le tako naprej, potem bodele želi obilo uspeha na narodnem polju. Hrastniški „sokol“ meče pa svoj trdo prislužen denar na krožnik nekemu, ki vpije: to bo za sokolski dom v Hrastniku. Resnično, resnično pa povem, da bo še veliko vode v morje steklo, predno bodele rekli „sokolski dom imamo v Hrastniku“.

Slov. Bistrica. (Zahvala). Ob priliki božičnega večera na nemški šoli v Slov. Bistrici se je šolsko mladino prav bogato obdarilo. Naša dolžnost je tedaj, da izrazimo svojo prijazno zahvalo onim korporacijam, ki so sodelovale, zlasti iz vrstnemu gospodu načelniku ter podpornim članom nemškega šolskega društva. Prosimo, da se tudi znanost našo mladino v prijaznem spominu obdrži. Otroke kakor napredne stariše je to lepo obdarovanje globoko ganilo.

Vsi občani v zgornji Bistrici.

Sv. Peter na Hrvškem. Vrli list „Stajerc“, tudi mi Hrvatje se zanimamo za tebe; prosimo te, vzami malo prostora in pojasni tja v širni svet, kako sirovo in neotesano se obnaša naš g. Plavanuš ali župnik proti nam farmanom. Kaj takega bi še judovski rabinar ne bi zamožgel doprinesti v tempelju. Mi imamo namreč posestnika v naši fari, kateri je imel že 13 let stol v cerkvi. Ali naš budomušni Plavanuš ga mu je ob novem letu odpovedal, ker kmet ni trobil v njegov rog. Vrli posestnik se pa za to ni nič zmenil; šel je na novo leto zopet na svoj prostor. In kakor hitro pride naš Plavanuš v cerkev, da bi sv. mašo bral, ozrl se je najprej tja proti stolu in zagledal je, da zopet ta posestnik v stolu sedi. Zaletel se je naravnost tja in vpil: dokler Vi ne odlazite, ne bodem sv. maše bral... Seveda niso bili vrli kmetje s tem zadovoljni, da bi se človeka proč odgnalo, kakor psa: vpili so zedinjeni proti župniku in on je zbežal v zakrztijo in cerkvenik ga je hitro notri zaklenil: razburjeni kmetje so ga

zmirjali in celo v župnišču iskali. Sv. maša se ni zamogla prej brati, do so prišli orožniki in ljudi malo pomirili. Kaj si misli taki katoliški duhovnik, da kaj takega doprinaša v hramu božjem in celo na novega leta dan? Ali je to Kristusov namestnik? Kdo je potem kriv, da naša katoliška vera peša? Edino takini duhovniki, kateri se tako obnašajo in nemire delajo celo v cerkvi! Več faranov od sv. Petra na Hrvškem.

Jesenica. Pretečeni praznik se je naši ljubi „inteligenci“ zopet zljubilo enkrat na Savi „teater“ igrati. Igra je bila kakor čujemo zaničljiva proti duhovščini! No mi proti temu nič nimamo, opozarjamo pa samo, da je večinoma igralcev v službi erarja! — Narlepše je, da se ti ljudje sami v „Slovenakem Narodu“ bahajo, kako da znajo fest špilati in kako da so dekleta v te šaušpilerje zaljubljeni! Hm! Če je res! — Besni dnevi so se pričeli ob enem tudi na Jesenicah. Okrajni glavar toži gerenta, drugi toži „Slovenski Narod“, tretji zopet kakkega člana bratovščine inteligence itd. tako da bodejo gospodje v Krajnski gori kmalo na Jesenicah sodnijo odprli. Pa naj človek še reče, da ni živahno tu. — Prvi bal so imeli v nedeljo delavci „Martinovih peči“ pri Jelenu na Savi, bilo je jako živahno do 8. ure zutraj, potem so šli pa spat. Tudi naši fantje iz „Marijine družbe“ bi radi napravili kak bal, pa revčki ne smejo ker je „ples“ greh in strogo od škofa prepovedan! Obžalujemo! — Nemško posest so hoteli v nedeljo demolirati na Savi sokolši Boštale in Puschli oba tovarniška delavca. Seveda jim je tovarna na ušesa povedala, da to ne gre in da naj raji pokažeta svojo moč v Hummavi gostilni, koder se sokoli in sokolički vedno lahko svijajo kakor žabe na d — reku. Potem jih mogoče inteligenca tudi v „Slovenski Narodu“ pohvali, mi jih pa za to delo ne moremo hvaliti! — Član katoliškega delavkega društva N. je dobil 5. t. m. v Kranjski gori 48 ur zapora, ker je z revolverjem mačke streljal. Sodnik mu je dokazal, da tega ne sme in tudi on pravice revolver nositi nima, je lelaždeček takoj na en sam porcijon ričeta, kajti drugi dan je bil petek in še tega ni dobil.

Grozna nesreča v Raiblu na Koroškem. — Bolnišnica pogreznila v zemljo. — 7 oseb mrtvih.

Iz rudniškega kraja Raibl na Koroškem prihaja vest o grozoviti nesreči. Tamošnja bolnišnica se je namreč 8. t. m. opoldne ob 1. uri v zemljo pogreznila in vzela 7 oseb seboj.

O pretresljivi tej nesreči se nan poroča: Bolnišnica je bila zgrajena nad rudnikom grofa Henckelja, v katerem se koplje svinč in cink. Opetovano so se ljudje že pritoževali, da se v jami rudo strelja. Tudi na dan nesreče se je streljalo in takoj po drugem strelu se je zgodila nesreča. Zdravnik g. dr. Wesely, ki je stanoval v 1. nadstropju bolnišnice, prišel je ob 1. uri ravno od nekega bolnika domu. Pred hišo ga je čakala dekla z 1½ letnim njegovim sinčkom. Vzel je otroka iz voza in ga nesel v svoje sobe ter ga tam mamici izročil. Takoj nato se je družina vsedla h kosilu. V tem hipu se je začelo podzemeljsko grmenje, stene so se pričele podirati, ravno tako strop in streha in v 2, 3 minutah je poslopje izginilo iz površja. Pogreznilo se je kakšnih 45 metrov globoko, blato in voda pa sta takoj vse zalila... Razven zdravnika in njegove družine, dekline in kuharice, stanovala sta v hiši tudi zakonska Landteiner, ki sta v trenutku nesreče tudi obedovala. Pri njih je jedel tudi 16 letni učenec Bierkox. Le-ta je začel nakrat grmenje in videl, da se kažejo na zidovju velike razpoke. V groznem strahu je skočil fant skozi zaprto okno iz stanovanja. Ves krvav se je tam ozrl in že videl, da je hiša v globočini izginila. Neki delavec je hotel ravno k zdravniku. Ali vrat ni mogel odpreti. Ko je trdo prijel, opazil je nakrat, da se hiša pred njim v zemljo pogreza; hitro je skočil nazaj in si rešil življenje. Mrličov usmrčenih 7 oseb se doslej ni moglo najdeti. Rudarji in

vojaki delajo noč in dan. V jami sami sta pred nesrečo dva rudarja ravno rudo streljala. Ko sta oddala drugi strel, jima je nakrat luč ugasnila in v hipu sta stala do pra v vodi. K sreči je prišel neki paznik z lučjo, ki ju je še rešil. O vzrokih nesreče se danes še ne more ničesar reči. A vsekakor se vrši stroga preiskava. Sočutje prebivalstva nad grozovito nesrečo je veliko.

Novice.

Viktor Schulflink †.

Pretresljivo vest nam je naznaniti: V ponedeljek, 10. prosinca 1910 ob 10. uri svečer je po dolgi in hudi bolezni g. Viktor Schulflink, trgovec in posestnik, ustanovitelj in častni član ptajskega „Musikvereina“ itd. svojo trudno dušo izdihnil... S pokojnikom pade ena najmarkantnejših postav ptajskega meščanstva v grob. Bil je pošteni in delaven človek, ki je zlasti na polju trgovstva mnogo koristnega storil. Ali tudi v splošnem je bil človekoljub in marsikatero srce se ga bode spominjalo. Posebno veselje je imel do godbe. On je bil tudi ustanovitelj izbornega „Musikvereina“ v Ptaju, kateri ga je za njegove necenljive zasluge svojim častnim članom izvolil. V političnem oziru bil je pokojnik strogo naprednega prepričanja. Štejemo ga tudi med najpomembnejše ustanovitelje „Stajerca“. Kakor znano, se je porodila ideja „Stajerca“ v krogih naprednih trgovcev. In pred okroglo 10. leti je bil ravno pokojnik Schulflink tisti, ki je sklical prvi shod v Koslovo gostilno v Ptaju, na katerem se je sklenila pod njegovim predsedstvom ustanovitev našega lista. Tudi pozneje mu je bil vedno prištet pri prijatelji. Kdor je pokojnika poznal, ta mu je dal tudi tisto veliko mero spoštovanja, katerega je ta vzorni meščan zaslužil. Zlostnostim srce smo stopimo ob njegovo gomilo in mu klade: Naša ljubezen in svestoba traja čez grob! Bodi ti trudnemu potniku zemljica lahka, počivaj mirno v njenem naročju...

„Svoji k svojim“, to je bilo geslo, ki so ga sprožili tisti ljudje, kateri so si hoteli na podlagi „slovenske narodnosti“ svoje župe napolniti. Ljudstvo samo v pretežni večini ni sedlo na te prvaške limanice, temveč je ostalo raje tam kupec, kjer se mu je že leta sem dobro in pošteno potregalo. Ni več tako nevednega kmeta na Stajerskem, ki bi veroval, da se gre „narodnim štacunarjem“ edino za „narodnost“, ne pa za njih lastni dobiček. Zato naj pojejo prvaški listi kolikor hočejo, ljudstvo se ne drži in noče držati njih komande „Svoji k svojim“. Tisti kmetje, ki so se v začetku res pustili nahujskati in zapeljati, da so zaradi politike pustili svojo znano trgovce, — ti so že davno izprevideli vso to sleparijo, davno že so jim padle lučine iz oči in davno že so se povrnila akcesni zopet k starim, poštenim svojim trgovcem... Bilo je pa tudi mnogo malih slovenskih trgovcev, ki so se pustili od prvakov nahujskati in so krili svoje potrebščine edino pri velikih slovenskih en-gros-trgovcih. Ti ljudje so pač mislili, da bodejo s tem sebi in svojim „rodoljubom“ koristili. Pozabili so pa pri tem, da tudi slovenski en-grosisti svoje blago večji del od nemških firm dobivajo, ker ravno slovenske industrije še nimamo. Pozabili so tudi ti mali slovenski kramarji in trgovci, da jih prvaški en-grosisti gulijo in odirajo. Saj smo vendar mi na podlagi cenikov dokazali, da slovenski en-grosisti svoje blago Slovencem dražje prodajajo nego Nemcem. In tako so mali slovenski trgovci in kramarji izdajali iz same „narodnosti“ in zaradi nevarnih groženj velike avote denarja, ker niso smeli in niso hoteli tam kupiti, kjer je najceneje. Mi vemo, da je prišla cela vrsta manjših slovenskih trgovcev v konkurz in na beraško palico, samo zaradi tega, ker so se držali nepoštenega in lažnivega gesla „Svoji k svojim!“ In bridko se pritožujejo zdaj mali slovenski trgovci, kako izdatne avote denarja so zaradi prvaške gonje tako rekoč iz okna vrgli. Zdaj se poživ-